

Rynek Mleka

I/2017

**Polska Federacja
Hodowców Bydła i
Producentów Mleka**

www.pfhb.pl

Spis treści

Pogłowie

Skup mleka

Ceny skupu mleka

Produkcja artykułów mleczarskich

Ceny artykułów mleczarskich

Handel zagraniczny

Działania Agencji Rynku Rolnego

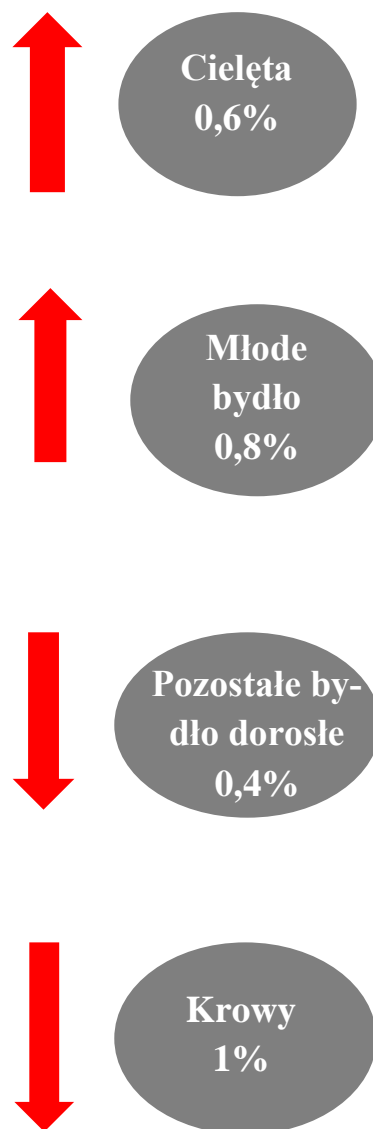
Pogłowie bydła i krów mlecznych

Pierwszy raz od wielu lat odnotowano wzrost pogłowia krów mlecznych

Populacja bydła w grudniu 2016 r. liczyła 5 985,1 tys. sztuk i była o 3,9% tj. o 222,6 tys. sztuk wyższa niż przed rokiem, oraz o 0,8% wyższa w porównaniu z czerwcem 2016 r. (o 46,1 tys. sztuk). Również w przypadku pogłowia krów nastąpiły zmiany. Pogłowie krów zwiększyło się w porównaniu z grudniem 2015 r. o 31,3 tys. sztuk (o 1,4%) do poziomu 2 334,1 tys. sztuk, w tym pogłowie krów mlecznych wzrosło o 1,2% (o 26,4 tys. sztuk) do poziomu 2 160,5 tys. sztuk. W porównaniu do czerwca 2016 roku liczba krów była wyższa o 0,1%, tj. o 1,9 tys. sztuk.

W strukturze stada bydła ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w grudniu 2016 roku wynosił: cielęta w wieku poniżej 1 roku (28,7%), młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1 – 2 lat (27,4%), krowy (39%), pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne w wieku 2 lat i więcej (4,9%).

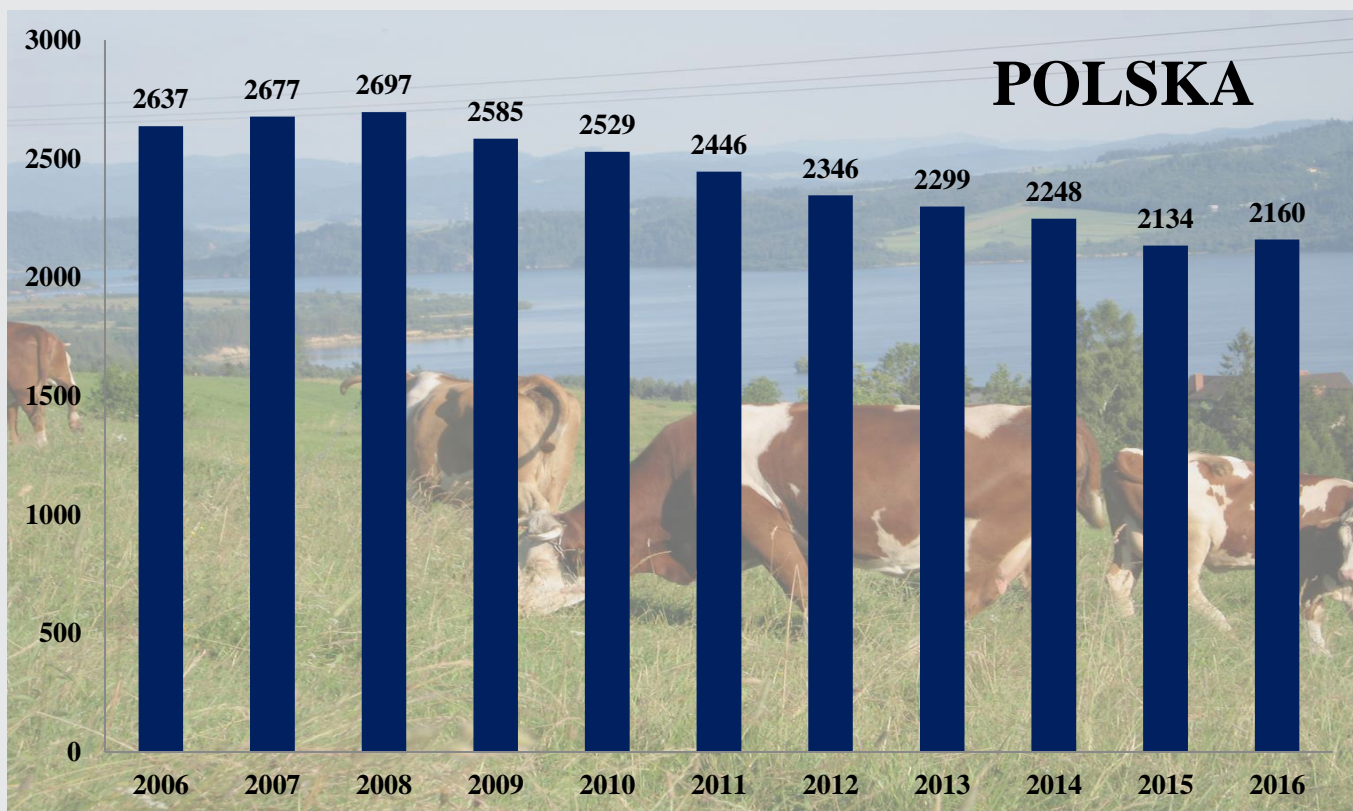
Zmiany w strukturze

Pogłowie krów w tys. sztuk (grudzień)

	2016	2015	2014
Krowy ogółem	2334	2303	2403
Krowy pozostałe	174	169	155
Krowy mleczne	2160	2134	2248
W gospodarstwach indywidualnych	2037	2166	2194
W gospodarstwach osób prawnych	109	113,1	115,8
Unia Europejska (grudzień)	2015	2014	2013
UE – 15	18376,8	18176,1	18042,5
UE – 13	5218,0	5382,5	5438,5
W tym Polska	2134,1	2247,8	2299,1
UE – 28	23594,7	23558,6	23481,0

Źródło: IERiGŻ-PIB

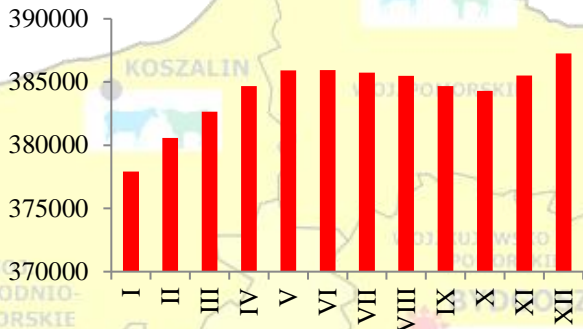

Liczba siedzib stad, w których utrzymywane są samice bydła w wieku powyżej 16 miesięcy, według stanu na dzień 31.12.2016 r.

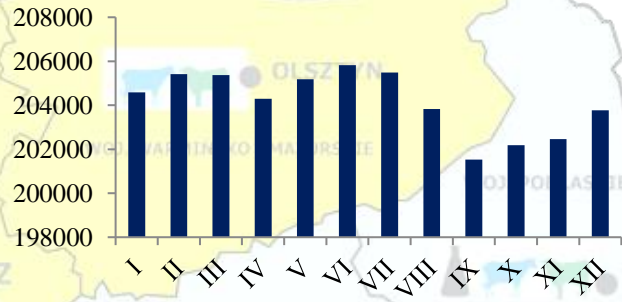
Województwo	1-10 sztuk	11-30 sztuk	31-50 sztuk	51-100 sztuk
dolnośląskie	4 945	810	193	110
kujawsko-pomorskie	12 500	4 241	1 216	445
lubelskie	33 979	3 801	767	295
lubuskie	1 936	682	194	113
łódzkie	27 540	5 518	1 120	401
małopolskie	39 170	1 505	154	33
mazowieckie	57 417	14 680	4 078	1 509
opolskie	3 451	710	212	126
podkarpackie	22 713	804	130	34
podlaskie	18 873	10 293	4 642	2 000
pomorskie	8 875	1 665	497	239
śląskie	7 860	1 073	243	117
świętokrzyskie	22 198	1 521	197	59
warmińsko-mazurskie	9 548	4 953	1 759	866
wielkopolskie	21 949	6 356	1 968	1 006
zachodniopomorskie	2 706	911	273	110
POLSKA	295 660	59 523	17 643	7 463
Województwo	101-200 sztuk	201-300 sztuk	301-400 sztuk	pow. 400 sztuk
dolnośląskie	42	16	10	14
kujawsko-pomorskie	110	26	12	18
lubelskie	55	6	1	5
lubuskie	29	8	2	9
łódzkie	61	4	5	5
małopolskie	6	2	2	2
mazowieckie	227	27	8	5
opolskie	62	9	5	16
podkarpackie	8	3	1	1
podlaskie	308	24	4	5
pomorskie	33	15	5	10
śląskie	39	11	4	5
świętokrzyskie	8	2	1	0
warmińsko-mazurskie	171	31	13	14
wielkopolskie	311	79	34	40
zachodniopomorskie	36	13	7	14
POLSKA	1 506	276	114	163

Ocena użytkowości 2016

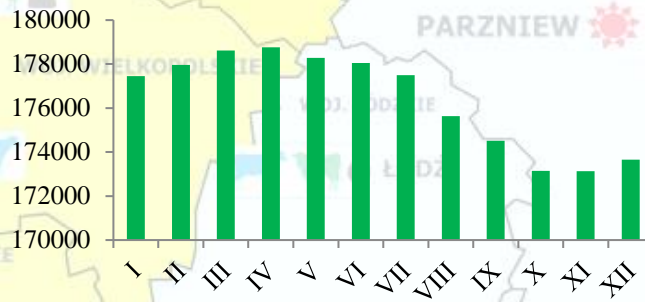
RO Parzniew - krowy

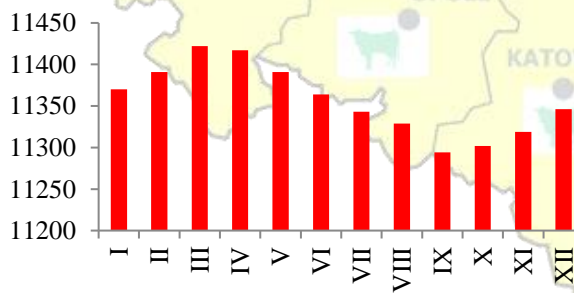
RO Poznań - krowy

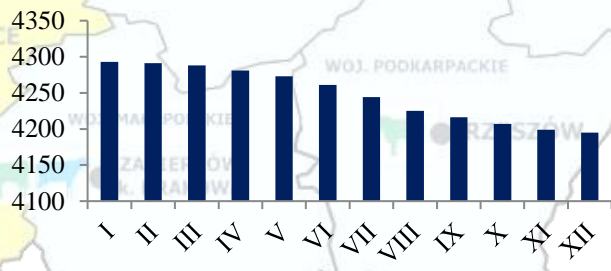
RO Bydgoszcz - krowy

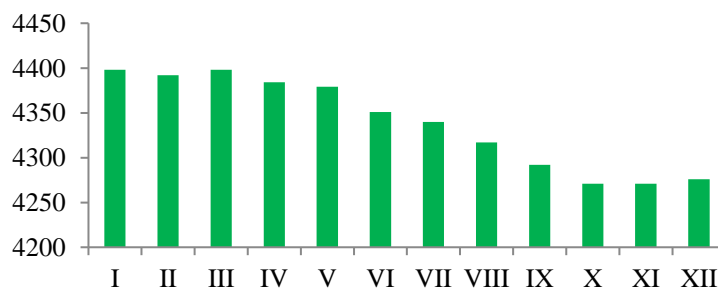
RO Parzniew - stada

RO Poznań - stada

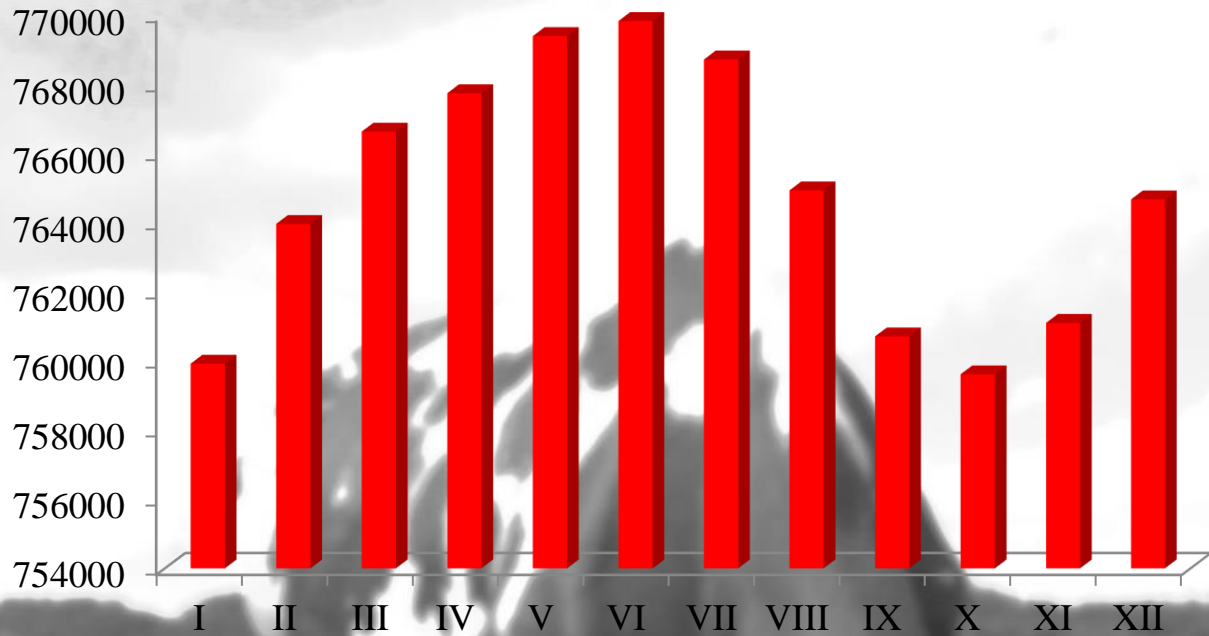

RO Bydgoszcz - stada

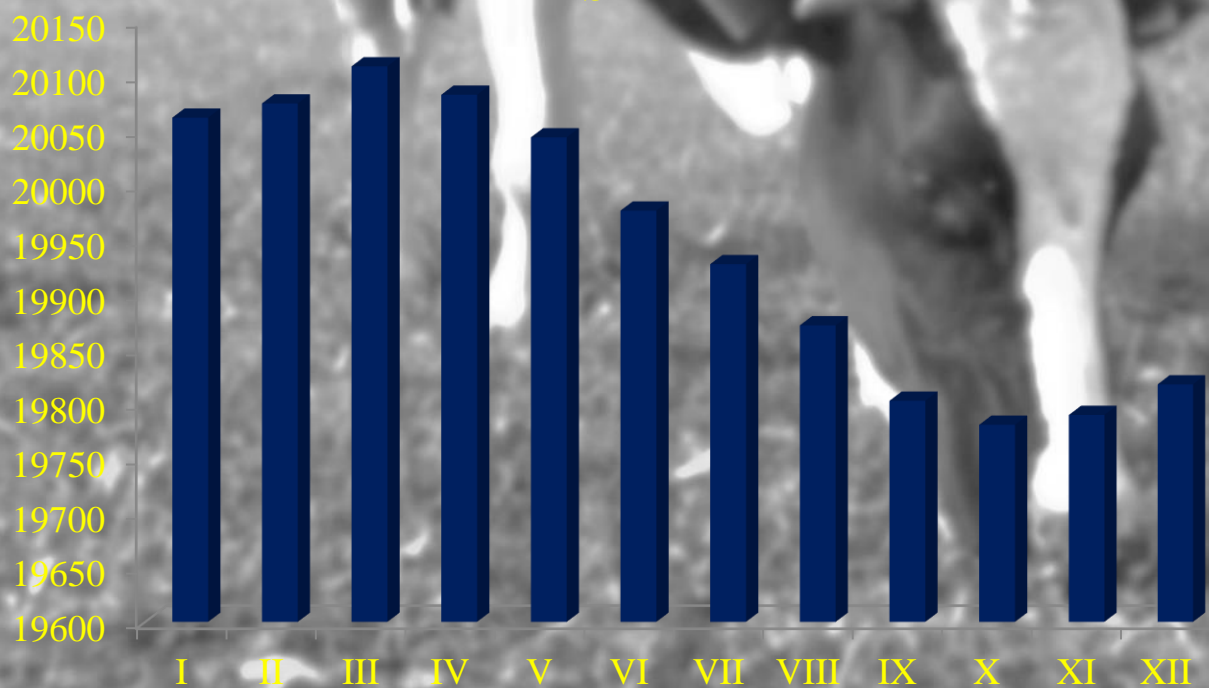

Ocena użytkowości 2016

KROWY

STADA

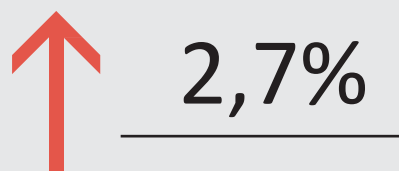
Skup mleka

Skup mleka w grudniu wyniósł 891,2 mln l

W porównaniu z listopadem

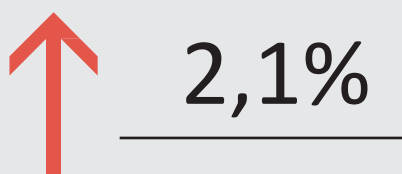

W porównaniu z grudniem 2015 r.

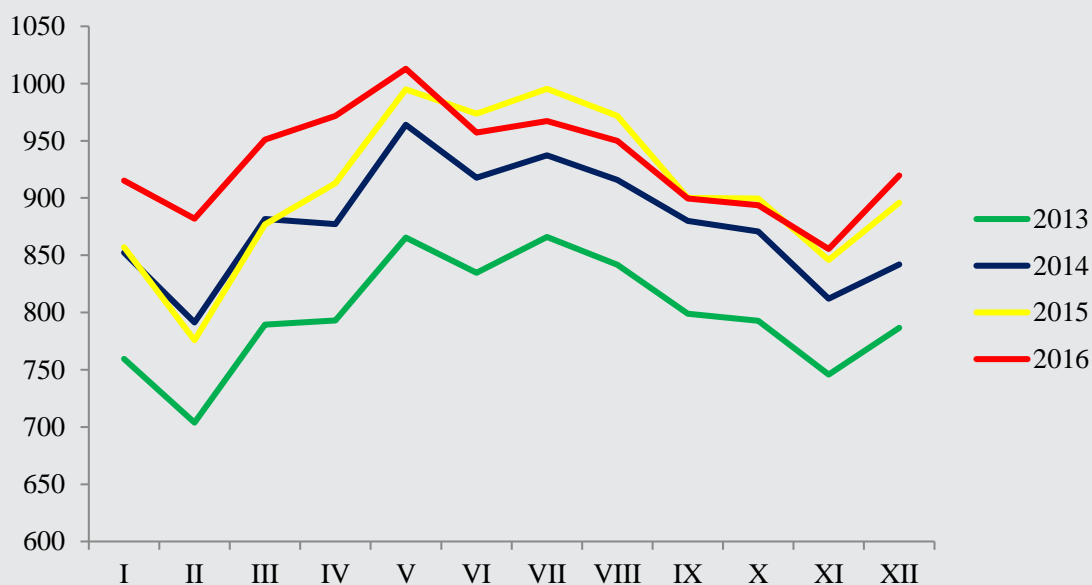

W okresie od stycznia do grudnia 2016 roku do podmiotów skupowych trafiło 10799,8 mln l

W porównaniu z rokiem 2015

Skup mleka w Polsce w latach 2013 – 2016 (mln kg)

Zestawienie ilości skupionego mleka w okresie I – XII 2016 r. w tys. litrów

Województwo	wg siedziby jednostki skupującej	wg siedziby producenta	różnica w ilościach skupionego mleka	różnica w procentach
Polska	10 829 248	10 829 248	x	x
dolnośląskie	56 477	162 082	-105 605	-65,2%
kujawsko-pomorskie	562 885	785 811	-222 926	-28,4%
lubelskie	692 252	541 800	150 452	27,8%
lubuskie	172 860	81 677	91 183	111,6%
łódzkie	956 940	794 296	162 644	20,5%
małopolskie	133 038	138 608	-5 570	-4,0%
mazowieckie	1 884 738	2 304 735	-419 997	-18,2%
opolskie	219 192	248 134	-28 942	-11,7%
podkarpackie	53 293	115 732	-62 439	-54,0%
podlaskie	3 659 014	2 256 472	1 402 542	62,2%
pomorskie	162 902	317 494	-154 592	-48,7%
śląskie	150 675	221 274	-70 599	-31,9%
świętokrzyskie	299 551	173 121	126 430	73,0%
warmińsko-mazurskie	334 870	871 101	-536 231	-61,6%
wielkopolskie	1 422 308	1 671 397	-249 089	-14,9%
zachodniopomorskie	68 253	145 514	-77 261	-53,1%

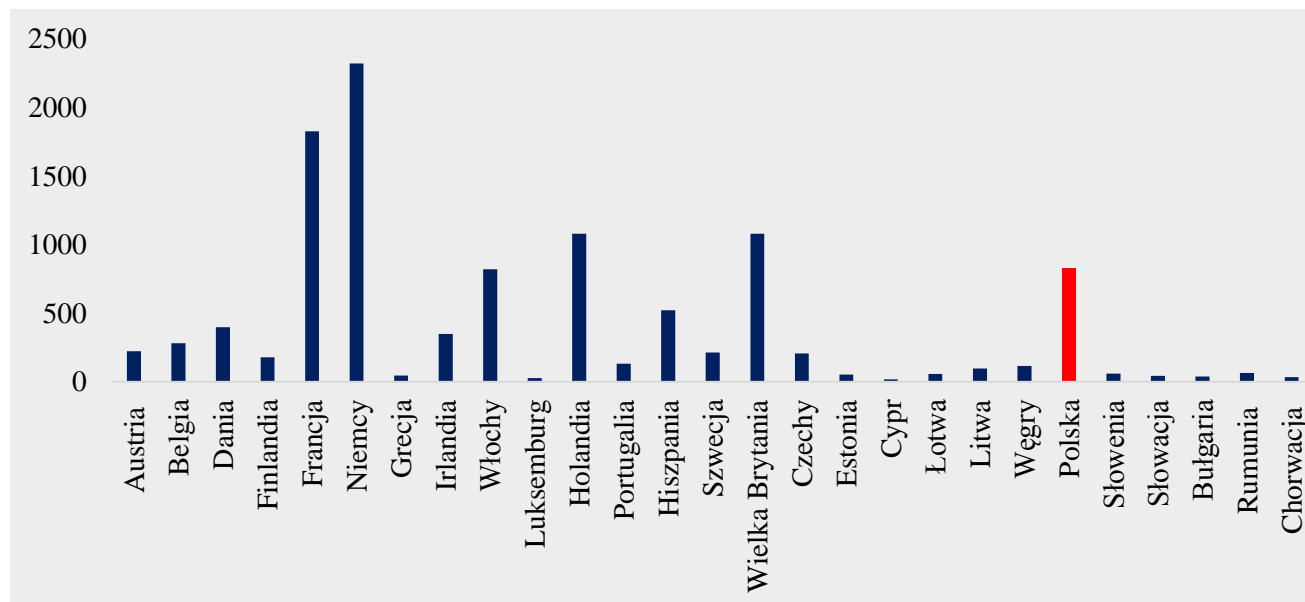
Skup mleka w Unii Europejskiej

W listopadzie 2016 roku do mleczarni w UE – 28 trafiło 11 123 mln litrów mleka.

**3,5% niż rok
wcześniej**

Pięciu największych producentów (Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Holandia, Polska) skupiło w analizowanym miesiącu łącznie 7 137 mln litrów mleka, co stanowi 64,2% całego mleka skupionego w UE.

Procentowe zmiany skupu mleka

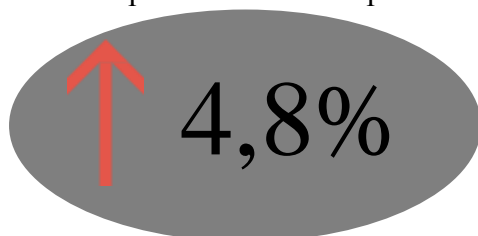
	UE - 15	UE - 10	UE - 27	UE - 28
zmiany r/r %	-4,25	0,95	-3,52	-3,54
zmiany m/m %	-4,48	-5,68	-4,65	-4,65

Ceny mleka w skupie

Na skutek utrzymującej się w I połowie 2016 roku dekoniunktury na światowym rynku mleka ceny zbytu artykułów mleczarskich, a w konsekwencji ceny skupu mleka wykazywały tendencje spadkowe. Dopiero w II półroczu wraz z ożywieniem popytu, głównie ze strony Chin, odnotowano wzrost cen.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w grudniu średnia cena mleka w skupie wynosiła 135,97 zł/hl i była o 4,8% wyższa niż przed miesiącem i o 20,4% wyższa niż w analogicznym miesiącu 2015 roku.

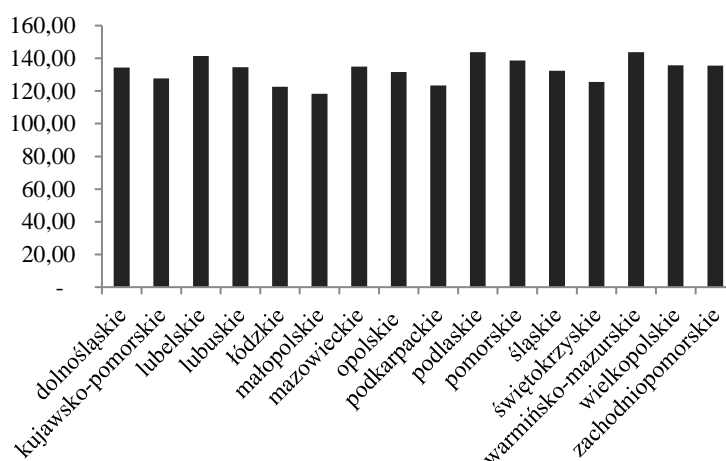
W porównaniu z listopadem

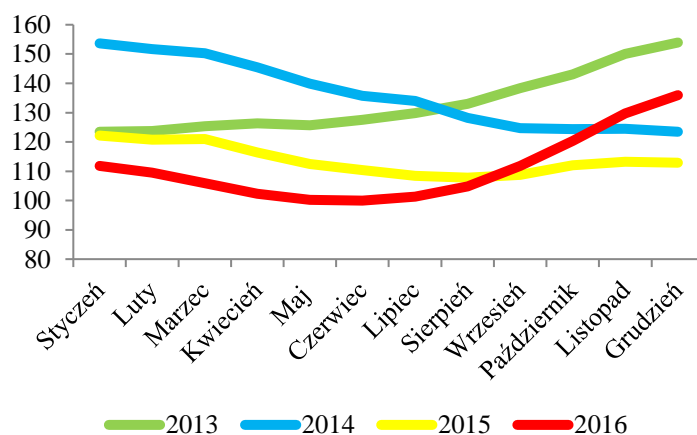
W porównaniu z grudniem 2015 roku

Zróżnicowanie cen netto skupu mleka jest bardzo wyraźne w województwach. W grudniu 2016 roku w trzech województwach cena wzrosła powyżej 140 zł/hl. Najniższą cenę otrzymywali producenci z województw: małopolskiego – 118,29 zł/hl, łódzkiego – 122,62 zł/hl, podkarpackiego – 123,42 zł/hl. Natomiast najwyższa cena mleka była wypłacana w województwach: podlaskim – 143,78 zł/hl, warmińsko-mazurskim – 143,76 zł/hl oraz lubelskiego – 141,29 zł/hl.

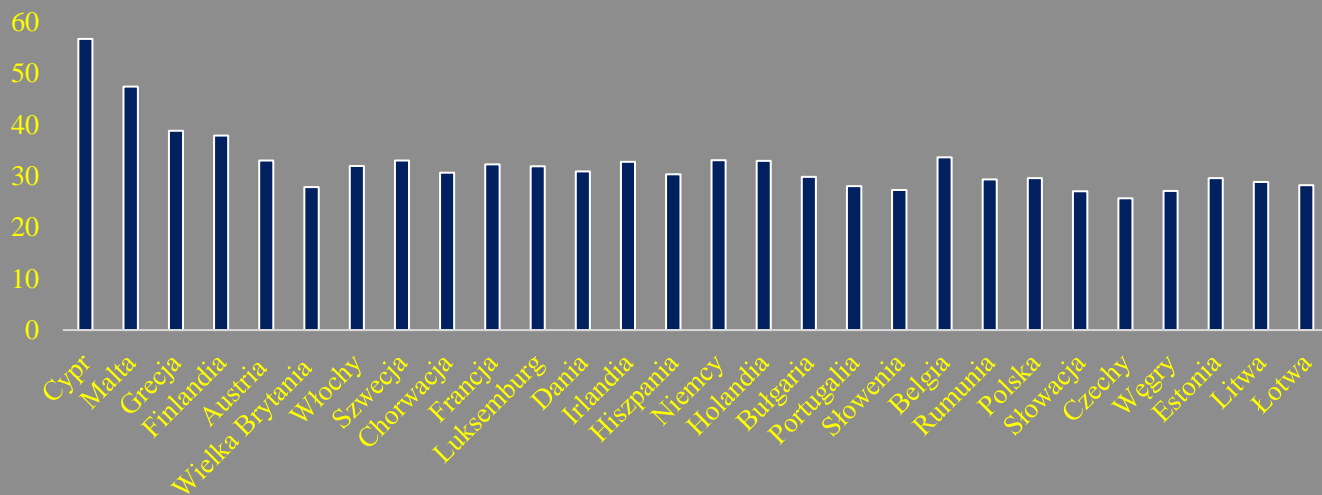

Ceny w Polsce w latach 2013 – 2016 zł/hl

Cena skupu mleka w Unii Europejskiej

Średnia cena mleka w listopadzie 2016 r

31,63 EUR/100 kg

5,7 % niż w październiku

2,2 % niż rok temu

Firma	Kraj	IV`16	V`16	VI`16	VII`16	VIII`16	IX`16	X`16	XI`16
Belgomilk (Milco-bel)	Belgia	23,27	22,27	22,27	22,27	25,01	27,51	30,02	33,51
Alois Muller	Niemcy	24,64	22,17	22,66	23,65	24,64	25,63	28,6	31,57
DMK	Niemcy	23,21	21,23	20,24	20,24	20,24	22,41	27,37	29,35
Arla Foods Denmark	Dania	26,79	25,81	24,54	24,51	24,51	25,72	27,72	29,69
Bongrain CLE	Francja	29	29	28,86	28,86	28,86	28,86	29,98	30,66
Danone	Francja	31,12	30,68	31,14	31,55	30,98	30,85	31,79	32,50
Lactalis	Francja	28,03	27,87	27,75	27,48	29,87	30,36	30,36	31,33
Sodiaal	Francja	29,93	29,22	28,96	28,96	30,41	30,41	30,4	30,40
Dairy Crest Davidstow	W. Brytania	23,49	23,62	23,3	24,5	24,09	27,02	27,39	28,74
Glanbia	Irlandia	22,01	21	21	21,02	23	24,99	26,97	28,95
Kerry	Irlandia	23,89	22,93	22,93	22,93	25,34	26,3	28,22	29,19
Granarolo	Włochy	36,35	36,35	36,35	36,35	36,35	36,35	36,35	36,35
DOC Cheese	Holandia	23,34	21,25	20,25	20,25	20,25	22,46	25,48	29,51
Friesland - Campina	Holandia	26,67	24,24	24,24	24,24	24,24	25,46	28,37	32,03
ŚREDNIA		26,29	25,35	25,14	25,39	26,19	27,36	29,13	30,86
Fonterra	NZ	20,32	20,11	22,86	25,96	28,46	28,76	32,31	32,96
USA	US	30,55	28,83	30,11	35,05	38,05	36,77	33,74	37,78

Produkcja artykułów mleczarskich

W 2016 roku krajowi wytwórcy zwiększyli produkcje serów, masła i mleka płynnego.

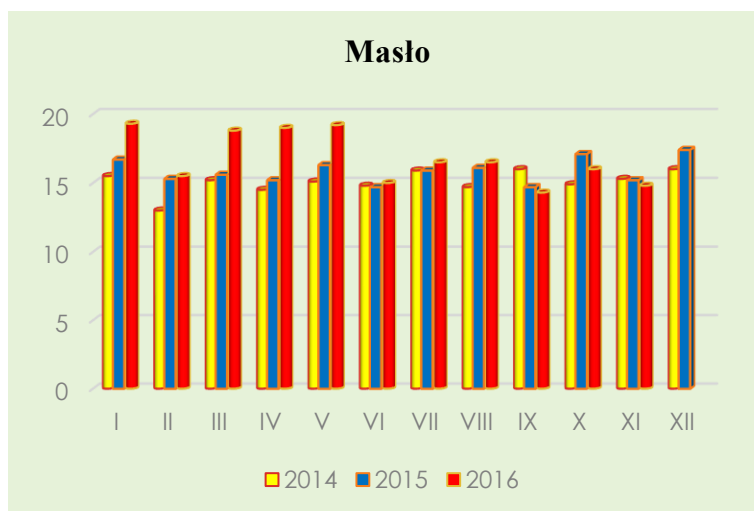
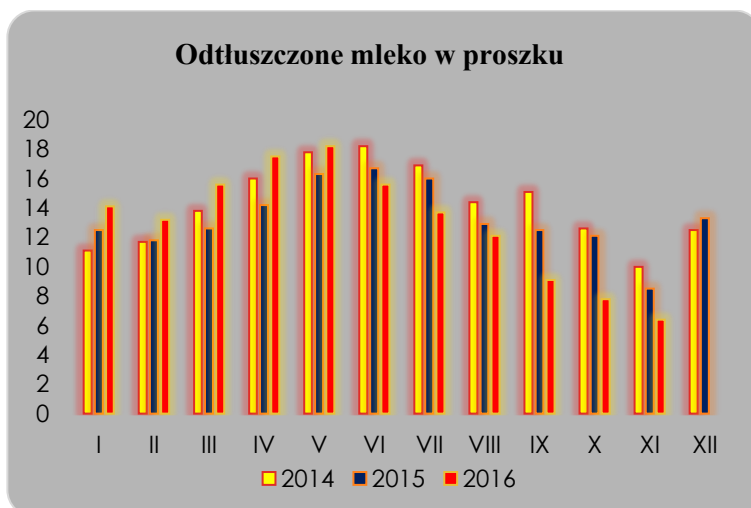
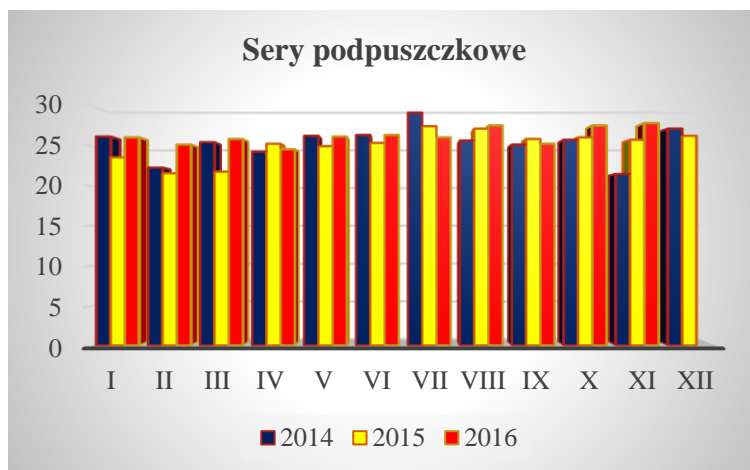
W okresie styczeń-listopad 2016 roku wyprodukowano 405 tys. ton serów niedojrzewających i twarogów oraz 289 tys. ton serów podpuszczkowych dojrzewających, odpowiednio o 5% i 4% więcej niż w analogicznym okresie 2015 roku.

Do ósmego miesiąca 2016 roku produkcja masła utrzymywała się na poziomie wyższym niż w roku 2015, jednak w kolejnych miesiącach była ograniczona. Mimo wszystko od stycznia do listopada wyprodukowano 185 tys. ton, tj. o 7% więcej niż w roku 2015.

Produkcja mleka płynnego (łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji) wynosiła 2,9 mln ton, o 5% więcej niż w analogicznym okresie 2015 r.

W ciągu jedenastu miesięcy ograniczono produkcję odtłuszczonego mleka w proszku o 2% do poziomu 144 tys. ton, a pełnego o 11% tj. do 32 tys. ton.

W 2016 roku na poziomie niższym niż w roku 2015 utrzymywano produkcję galanterii. Produkcja jogurtów była o 7% niższa i wynosiła 365 tys. ton. Produkcje śmietany niezagęszczonej zmniejszono o 1% tj. 319 tys. ton.

Produkcja w listopadzie 2016 r.

Sery podpuszczkowe

27,9 tys. ton

O 1,1% więcej niż w październiku i o 8,2% więcej niż w analogicznym miesiącu 2015 roku

Odtłuszczone mleko w proszku

6,4 tys. ton

O 18,3% mniej niż w październiku i o 24,6% mniej niż w analogicznym miesiącu 2015 roku

Masło

14,8 tys. ton

O 7,6% mniej niż w październiku i o 2,7% mniej niż w analogicznym miesiącu 2015 roku

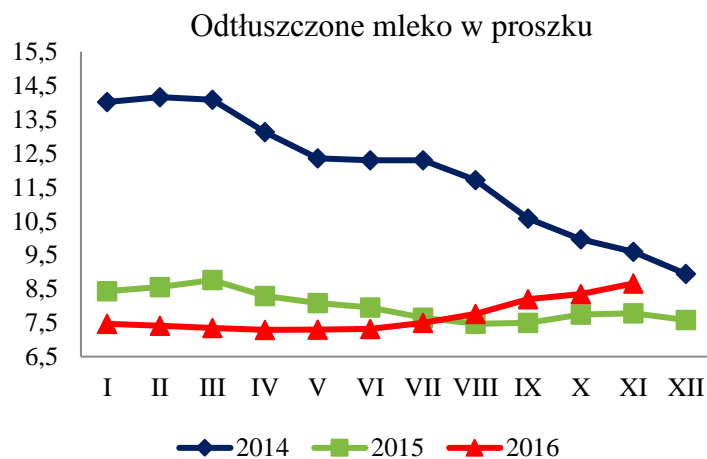
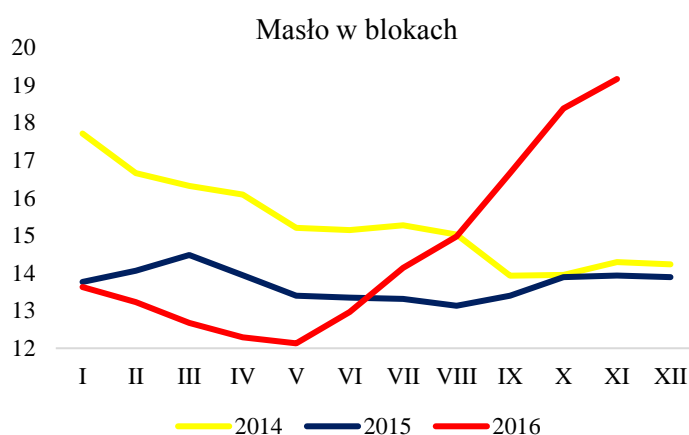
Ceny artykułów mleczarskich

Od drugiej połowy 2016 roku ceny produktów mleczarskich wykazywały tendencje wzrostowe.

W listopadzie cena masła w blokach ukształtowała się na poziomie 19,16 zł/kg i była o 4% wyższa niż w październiku oraz o 38% wyższa niż w analogicznym okresie 2015 roku.

Za ser Gouda przetwórcy otrzymywali 15,41 zł/kg tj. o 3% więcej niż miesiąc wcześniej i o 29% więcej niż w roku 2015. W tym czasie ser Edamski kosztował 15,54 zł/kg, o 3% więcej niż w październiku i o 24% więcej niż w analogicznym miesiącu 2015 r.

Największą dynamikę wzrostu odnotowało odtłuszczone mleko w proszku. Cena tego produktu w listopadzie ukształtowała się na poziomie 8,66 zł/kg tj. o 4% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 11% więcej niż przed rokiem.

Ceny artykułów mleczarskich na rynkach zagranicznych

- Masło

Ceny masła u głównych światowych eksporterów wykazywały tendencje wzrostowe. W USA cena tego proszku wynosiła 4 955 USD/t (4 744 EUR/t) i była o 10% wyższa niż przed miesiącem i o 10% wyższa niż przed rokiem. W portach Europy Zachodniej na dzień 23 grudnia 2016 r. cena masła ukształtowała się na poziomie 4 688 USD/t (4 488 EUR/t) o 0,3% niższym niż w listopadzie, ale o 51% wyższym niż w analogicznym miesiącu 2015 r. W Oceanii tłuszcz zbywano po 4 363 USD/t (4 177 EUR/t), tj. o 6% drożej niż przed miesiącem i o 41% drożej niż przed rokiem.

- Mleko w proszku

W Oceanii cena OMP pod koniec grudnia wynosiła 2 363 USD/t (2 262 EUR/t) i była o 25% wyższa w ujęciu rocznym. W portach Europy Zachodniej cena OMP wynosiła 2 225 USD/t (2 131 EUR/t) tj. o 1% więcej niż w listopadzie i o 23% więcej niż w analogicznym okresie 2015 r. W USA odtłuszczone mleko w proszku zbywano po 2 238 USD/t (2 141 EUR/t), tj. o 8% drożej niż miesiąc wcześniej i o 33% drożej niż przed rokiem.

Znacząco podrożało pełne mleko w proszku. W portach Europy Zachodniej produkt ten zbywano po 3 288 USD/t (3 148 EUR/t), a w Oceanii po 3 275 USD/t (3 136 EUR/t), w obu przypadkach o 4% drożej w relacji miesięcznej i o 41-46% drożej w relacji rocznej.

- Ser Cheddar

W Oceanii utrzymuje się wzrostowa tendencja cen sera Cheddar. Na dzień 23 grudnia 2016 r. cena tego produktu wynosiła 3 713 USD/t (3 555 EUR/t), o 3% więcej niż na koniec listopada i o 18% więcej niż w analogicznym miesiącu 2015 roku. W USA ceny sera od końca listopada zaznaczyły tendencje spadkowe. Na koniec grudnia tona tego artykułu mleczarskiego kosztowała 3 726 USD (3 567 EUR/t), tj. o 9% mniej niż w listopadzie ale o 20% więcej niż w grudniu 2015 roku.

Handel zagraniczny

W strukturze polskiego eksportu dominującą pozycję zajmują sery i twarogi. W okresie od stycznia do października 2016 r. wpływy osiągnięte z wywozu tej grupy asortymentowej osiągnęły poziom 497 mln EUR, tj. o 0,5% więcej niż w analogicznym okresie 2015 roku. Największym zainteresowaniem cieszą się sery podpuszczkowe dojrzewające, których wyeksportowano za 342 mln EUR. Uznaniem importerów cieszą się również sery niedojrzewające, których eksport wyniósł 156 mln EUR.

Wywóz mleka w proszku jest na znacznie niższym poziomie niż w roku 2015, przyczyniło się do tego głównie ograniczenie światowego popytu na ten produkt, a także spadek cen uzyskiwanych w eksporcie. Udział tej grupy w wartości wywozu artykułów mleczarskich wyniósł 12% wobec 17% w roku 2015. Wpływy z eksportu mleka w proszku w ciągu dziesięciu miesięcy wyniosły 157 mln EUR i były o 35% mniejsze niż rok wcześniej. W tej grupie dominowało odłuszczone mleko

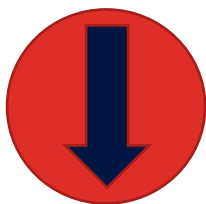
w proszku, stanowiące 80% wartości wywozu mleka w proszku.

W 2016 r. więcej niż rok wcześniej wyeksportowano masła oraz mleka płynnego. W okresie styczeń – październik wpływy z wywozu masła wynosiły 107 mln EUR i były o 5% wyższe niż rok wcześniej, a mleka płynnego 215 mln EUR, co oznacza 4% spadek.

Mniejszy niż rok wcześniej był natomiast wywóz jogurtów i napojów mlecznych oraz serwatki, a wpływy z eksportu tych produktów obniżyły się odpowiednio o 10% do 85 mln EUR w przypadku jogurtów i napojów mlecznych, oraz o 19% w przypadku serwatki.

Wpływy uzyskane z eksportu wyniosły 1,3 mld EUR i były o 8% niższe niż w analogicznym okresie 2015 r.

Import natomiast wzrósł o 10% i ukształtował się na poziomie 0,7 mld EUR.

Wpływy uzyskane z eksportu:

1,3 mld EUR

Działania wspierające rynek mleka

Działanie 1. Zakupy interwencyjne OMP

Unijni przedsiębiorcy mają możliwość lokowania OMP w ramach zakupów interwencyjnych do 30 września 2017 r. W wyniku wzrostu cen w II połowie roku nie było zainteresowania tym mechanizmem. Łącznie w 2016 roku wolumen OMP zgłoszony do interwencji osiągnął rekordowo wysoki poziom 334,6 tys. ton. W Polsce Agencja Rynku Rolnego zawarła umowy na 31,7 tys. ton OMP. Na koniec listopada 2016 r. w unijnych magazynach na zapasach interwencyjnych znajdowało się 354 tys. ton odtłuszczonego mleka w proszku, z czego w Polsce – 35,9 tys. ton

Działanie 2. Sprzedaż OMP z zapasów interwencyjnych

Komisja Europejska rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2016/2080 z dnia 25 listopada 2016 r. otworzyła sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku w drodze procedury przetargowej. W ramach pierwszego przetargu częściowego sprzedano 40 ton OMP (po 20 ton z Niemiec i Wielkiej Brytanii) po cenie minimalnej 215,10 EUR/100 kg. W ramach drugiego częściowego przetargu, dla którego termin składania ofert minął 3 stycznia 2017 r. Komisja Europejska nie przyjęła złożonych ofert i nie ustaliła minimalnej ceny sprzedaży odtłuszczonego mleka w proszku.

Działanie 3. Prywatne przechowywanie OMP

Unijni przedsiębiorcy nadal korzystają z mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku, którego realizację przedłużono do końca lutego 2017 r. W 2016 roku w UE do tego mechanizmu zaoferowano łącznie 89,2 tys. ton OMP – w Holandii (33,8 tys. ton), Niemczech (21,2 tys. ton), Belgii (19,2 tys. ton). W Polsce ARR zawarła umowy na przechowywanie 2,8 tys. ton. W Unii Europejskiej w latach 2014-2016 łącznie do prywatnego przechowywania zgłoszono 158,6 tys. ton odtłuszczonego mleka w proszku. Uwzględniając ilości wycofane w unijnych magazynach na koniec listopada 2016 r. znajdowało się 73,2 tys. ton OMP objętego mechanizmem.

Działanie 4. Program Mleko w szkole

Od akcesji Polski do Unii Europejskiej promowana jest konsumpcja mleka i jego przetworów w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich. Dzieci młodzież, które uczestniczą w programie mogą spożywać mleko białe i smakowe, twarożki, sery i jogurty. W 2016 roku łącznie ze środków unijnych i krajowych Agencja Rynku Rolnego wydatkowała na ten cel 160 mln zł oraz 0,7 mln zł z Funduszu Promocji Mleka, a uczniowie spożyli prawie 54 tys. ton mleka i jego przetworów.

Działanie 4. Fundusz Promocji Mleka

Agencja Rynku Rolnego obsługuje FPM. Środki zgromadzone w funduszu są wykorzystywane na wsparcie marketingu rolnego, wzrostu spożycia oraz na promocję mleka i jego przetworów. W okresie styczeń – listopad 2016 r. na rachunku funduszu zgromadzono 8,7 mln zł. Ze środków funduszu współfinansowano m.in.: program Mleko w szkole, kampanię informacyjno-promocyjną – Trade Milk, oraz targi i wystawy, akcje promocyjne i informacyjno-edukacyjne, szkolenia oraz działania promocyjne poza granicami Polski.

Działanie 5. Pakiet lipcowy

W dniu 24 stycznia 2017 r. do konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych został przekazany projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji pomocy dostosowawczej dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych. Projekt rozporządzenia wdraża rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/1613 z dnia 8 września 2016 r. Pomoc ta została uruchomiona przez KE w związku z trudną sytuacją na rynkach rolnych. Na mocy rozporządzenia KE udostępniła państwom członkowskim środki w całkowitej kwocie 350 mln EUR, w tym Polsce 22,67 mln EUR. Według projektu rozporządzenia pomoc finansowa ma zostać przyznana producentowi mleka w formie refundacji kosztów zakupu jałówek hodowlanych ras mięsnych lub buhaja czystorasowego rasy mięsnej, aby umożliwić producentowi przejście na produkcję bydła mięsnego.

Działanie 6. Pomoc KE na ograniczenie produkcji mleka

W 2016 r. KE uruchomiła pomoc dla unijnych producentów mleka, którzy dobrowolnie ograniczą produkcję mleka krowiego. Kwotę przewidzianą dla całej Unii ustalono na poziomie 150 mln EUR. W Polsce na I okres ograniczenia dostaw mleka w ARR pozytywnie rozpatrzono 3,8 tys. wniosków, natomiast na drugi okres około 766 wniosków.

Łącznie do udzielenia pomocy na I lub II okres ograniczenia produkcji mleka krowiego w kraju zakwalifikowano 4,5 tys. producentów, co stanowi około 8% wnioskodawców w całej Unii Europejskiej. Dopuszczona wielkość ograniczenia wyniosła 54,4 mln kg (5% łącznego ograniczenia w UE).

Producenci, którym udzielono zezwoleń na ograniczenie produkcji mleka w I okresie ograniczenia, od 1 stycznia do 14 lutego 2017 roku mogą składać w Oddziałach Terenowych Agencji Rynku Rolnego wnioski o przyznanie płatności w ramach tego mechanizmu.

Dorota Śmigielska
d.smigielska@pfhb.pl